

Asia: VN/20785/2023

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien indeksitarkistuksista vuosina 2024-2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi eräiden kansaneläkeindeksiin ja elinkustannusindeksiin sidottujen etuuksien ja rahamäärien

indeksitarkistuksista vuosina 2024-2027 ja siihen liittyviksi laeiksi sekä lapsilisälain 7 §:n muuttamisesta.

Forum Artis ei kannata hallituksen esitystä, jossa tiettyjä elinkustannus- tai kansaneläkeindeksiin sidottuja etuuksia ei

tarkistettaisi vuosina 2024-27.

Indeksijäädytysten vaikutukset olisivat kohtuuttoman raskaita jo valmiiksi niukoilla taloudellisilla resursseilla toimeentuleville taiteilijoille ja heidän perheilleen. Jäädytykset yhdistettynä muissa lakiesityksissä suunniteltuihin leikkauksiin lisäisivät köyhyyttä ja eriarvoisuutta ja ajaisivat monia uusia ihmisiä

toimeentulotuen piiriin, jonka pitäisi olla kaikkein eniten puutetta kärsiville varattu viimeinen tuki.

Hallitusohjelmassa luvataan, että ”hallitus ratkaisee kulttuurialan ja luovien alojen tekijöiden sosiaali- ja työttömyysturvaan liittyviä

ongelmia osana sosiaaliturvauudistusta. Eriyistä huomiota kiinnitetään freelancereiden asemaan.” Lausuntokierroksella oleva esitys sisältää

kuitenkin useita kohtia, jotka ovat jyrkässä ristiriidassa edellä kuvatun, taiteilijoiden ja freelancerien työttömyys- ja sosiaaliturvaa koskevan

erityiskirjauksen kanssa. Useat tukien leikkaukset kasaantuvat ryhmälle, jonka sosiaaliturva on erityisen heikko.

Monilla taidealoilla työ on määräaikaista ja elanto koostuu työjaksojen ja työttömyyden yhdistelmästä.

Taiteilija ei useinkaan voi opintojensa intensiivisyyden ja läsnäolopakon takia tehdä töitä opintojen ohella, joten indeksijäädytyksen aiheuttamaa

ostovoiman laskua on mahdotonta korvata.

Lapsiperheille esitys on erityisen vahingollinen eikä lapsilisien pieni korottaminen vain pienille lapsille tai suurperheille korvaa muita

heikennyksiä kuin vain osalle tukien saajista ja heillekin mitättömän pieneltä osalta muihin leikkaussuunnitelmiin verrattuna.

Taiteilijoiden eläkkeet ovat usein hyvin pieniä, joten eläkkeensaajien asumistuen indeksitarkistusten jäädyttäminen horjuttaa heidän talouttaan

vakavasti.

On erittäin epätavallista ja valitettavaa, että näin isoista ja vakavista muutoksista päätettäessä lausumisaika on poikkeuksellisen

lyhyt. Lisäksi lausunnonaiheena olevien ja muiden suunniteltujen leikkausten yhteisvaikutusarviointia ei ole tehty, vaan se valmistuu

vasta kun lakiesitys menee eduskuntaan. Tehdessä tämänkaltaisia päätöksiä perusteellinen vaikutusarvio on kuitenkin välttämätön, ja vaikutusarvioiden puuttuminen kielii siitä, että esityksessä kiire on haudannut alleen ne toimenpiteet, joita lainvalmistelu normaalisti vaatii.

On demokratian vastaista pyytää lausuntoja lakiesityksiin vaillinaisilla tiedoilla ja perusteilla, ja ehdotuksemme on, että esitys palautetaan valmisteluun ja

vakavimmin vähävaraisiin suomalaisiin osuvat leikkaukset poistetaan.

Kosonen Hanna
Forum Artis